

A Munkaszolgálatos Natonek Imre

Ez egy munkaszolgálatos képem. 1942. október 10-én vonultam be munkaszolgálatra, Galántára. Galántán körülbelül két-három hétig voltam. Utána nagy szerencsémre elvittek Ercsi mellé a felső-besnyőpusztai gazdaságba, ami a Wimpfen grófoknak a gazdasága volt. Ott mezőgazdasági munkát végeztünk. Összesen húszan voltunk, később csak tizenkilencen, mert Vértes Palit, a kis alakulat egyik tagját, a legjobb módú fiút valahová elvitte az apja, akinek kőgyára volt. Ki tudta menteni a gyerekét, ennek ellenére maradtak még gazdag fiúk ott, akik pénzelték nemcsak a keretlegényt, hanem az ispánt is. Az ispánt, aki úgy fogadott bennünket, hogy 'Rohadt kommunista

zsidók'. A végén, nyilván az anyagi segítség következtében, mi lettünk a tanya kedvencei. Igaz, hogy dolgoztunk, elvégeztünk minden munkát. Én négy ökröt hajtottam, vetettem, megdolgoztam a földet, az aratásnál cséplőgépnél dolgoztam. De a munka eredményeképpen mindenünk megvolt. Paprikás csirke volt ebédre, amit a mi emberünk főzött csak nekünk, a Krebsz nevű pék, és volt friss péksütemény, friss kenyér mindennap. Istállóban laktunk. Az volt kialakítva hálósobának, de eltűrtünk mindent. Emeletes ágyak voltak, én a felső emeleten aludtam. Gyakran jártunk haza szabadságra. Minden három hónapban haza tudtam jönni. Felváltva jártunk haza, nem egyszerre. A család is látogatott. Akkor volt egy kis menyasszonyom, ő is járt látogatni. Szegényt, aztán elpusztították Auschwitzban. Szóval aránylag egész jó volt a helyzetünk, összehasonlítva a többi munkaszolgálattal, akik kikerültek a Kárpátokba, Erdélybe és Oroszországba, ahhoz képest csak hálás lehettem a sorsnak, hogy ott voltam. 1944. október 23-ig voltam a felső-besnyőpusztai munkatáborban. Október 23-án, a Horthy-proklamáció napján elhatároztam, hogy másnap megszököm [A Horthy-proklamáció pár nappal korábban, 1944. október 15-én hangzott el. -- A szerk.]. Nekem elég volt, éppen két éve voltam akkor bent. 24-én megszöktem, és a háború utolsó hónapjaiban Budapesten bujkáltam. A Kálvin téri templom tornyában bujkáltam. A házmester bújtatott el, aki apámat ismerte, mert apám a nyilas időben ott volt kapus a Kálvin téri áruházban, a templom mellett. Persze keresztény ember volt, nagyon rendes, jóra való, de nagyon félték ők is. El is pusztultak a végén. Ezt én már csak akkor tudtam meg, amikor már meghaltak. Még emlékszem rá, hogy amikor már felszabadultunk, odamentem a Kálvin térre krumpliért, mert ők vidékről kaptak. Útközben az oroszok betelereltek egy kapualjba. Akkor gyűjtötték az embereket, akiket elvittek Oroszországba dolgozni [lásd: malenkij robot]. Megszöktem tőlük is, és szerencsém volt. Mert még utánam is lőttek, de nem találtak el, és hazavittem a krumplit. Ezt is túléltem.